

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Molnár István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bodolai László ügyvéd által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésnek megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt a Fővárosi Bíróság előtt 31.P.22.724/2009. számon megindított és a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.750/2010/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 8. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet elutasította a személyhez fűződő jog megsértésnek megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt előterjesztett keresetet, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek összesen 32.500 forint első- és másodfokú eljárási költséget.

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint a gazdálkodó szervezet felperes - kezdetben .. néven - a 2000. március 25-én regisztráltatott „biztositas.hu”, majd a 2004. május 11-én regisztráltatott „biztosítás.hu” domain nevekkel elérhető internetes oldalon online biztosítási szolgáltatást nyújt. Az alperes a „biztosítás.hu” domain nevet 2004. június 7-én regisztráltatta és az így elérhető honlapján a látogatóit a - felpereshez hasonló gazdasági tevékenységet folytató - .. „...” internetes oldalára irányította. Később az alperes weboldalán tartalom már nem volt elérhető. A felperes a cégnevét 2004. november 19-ei hatállyal „...”-re, rövidített elnevezéseként „...”-re

változtatta meg. A Magyar Szabadalmi Hivatal a 2009. január 29-én kelt határozatával elrendelte a felperes javára a „A Biztosítás.hu – a biztosítások kiindulópontja” jelmondat védjegykénti lajstromozását. Az alternatív vitarendezési fórum keretében lefolytatott eljárásban a regisztrációs döntnök a 2008. május 20-án kelt határozatával a felperesnek az alperes részére delegált domain név visszavonása, illetve átruházása iránti kérelmét elutasította.

A felperes keresetében a Ptk. 77. §-a alapján a névviseléshez fűződő jogának megállapítását, a sérelmes helyzet megszüntetésének elrendelését és a domain név visszavonásának, illetve a delegálás törlésének elrendelésével a jogsértést megelőző állapot alperes költségén történő helyreállítását kérte. Kereseti álláspontja szerint az alperes jogtalanul és megtévesztően használja az ő domain neveivel, rövid cégnevével és védjeggyével azonos domain nevet, melynek foglалásával elzárja attól, hogy azt a maga számára delegáltassa. Az alperes célja az volt, hogy az ő szolgáltatását igénybe venni kívánó fogyasztók a domain név elgépelése útján az alperes internetes oldalára jussanak el.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a domain név igénylésekor a felperes cégnevében még nem szerepelt az általa használt domain név, eljárása jóhiszemű volt. Hivatkozott a „biztosítás” szó általános jelentésére is.

A jogerős ítélet indokolása szerint a névviselési jog megsértése iránt indított perben a felperes által hivatkozott Domainregisztrációs Szabályzat nem vehető figyelembe. A szabályzat az internetes önszabályozás eredményeként létrejött általános szerződési feltételeként értelmezhető, amelyet a résztvevők a belépéssel magukra nézve kötelezőnek ismernek el. Az ítélezési gyakorlat szerint a domain név használata az interneten a Ptk. 77. § (4) bekezdése szerint névhasználatnak minősül. Amennyiben a domain név használata más személy nevéhez hasonló és megtévesztésre alkalmas, jogtalan és sérti a névviseléshez fűződő jogot. Az alperes domain nevének regisztrációja időpontjában a felperes cégnevében még nem szerepelt a sérelmezett megjelölés és a rendelkezésre álló adatokból sem lehetett arra következtetni, hogy a „biztosítás.hu” huzamos és kiterjedt használata folytán kereskedelmi névként megszerezte a megkülönböztető képességet. Ennek igazolására a felperes védjegybejelentése és a lajstromozást elrendelő határozat – a szlogen megelőző használatára vonatkozó utalás hiányában – nem alkalmas. A jelmondat védjegykénti lajstromozása tehát önmagában nem bizonyítja, hogy a felperes domain neve az alperes domain nevének regisztrációja időpontjában a felperes kereskedelmi neveként funkcionált. Általában nem kizárt, hogy az internetes felhasználás körében a névként funkcionáló domain név is névjogi védelemben részesüljön. A névjog megsértése azonban csak akkor állapítható meg, ha a másik domain névvel való

hasonlóság vagy annak megtévesztő jellege folytán a jogellenes névhasználat egy konkrét személlyel összefüggésbe hozható. A névjogi sérelem sajátossága miatt a megkülönböztető képességnek van jelentősége. Az adott esetben a „biztosítás” szó nem rendelkezik olyan többlettartalommal, amely a felperes számára biztosítaná, hogy arról kizárólag rá vagy közvetlenül az általa folytatott tevékenységre lehetne következtetni. A felperest a Ptk. 77. §-a alapján a megalakulásától és a cégnyilvántartásba vételétől kezdődően illeti meg a névviseléshez fűződő jog. Az alperes domain regisztrációjának időpontjában (2004. július 7.) a felperes cégneve még nem egyezett a sérelmezett domain névvel, azt csupán később (2004. november 19.) változtatta meg. A domain név használatát pedig - az ítélkezési gyakorlat szerint - többlettényállás hiányában nem teszi jogszerűtlenné, ha az utóbb más jogi személy nevének részévé vált. A felperes által hivatkozott „elgépelés” lehetősége ilyen többlettényállásnak nem tekinthető. Miután az alperes a perbeli domain névvel elérhető honlapjáról az átirányítást - a felperes felszólítására - megszüntette, a konkurenciára történő átirányítás lehetőségének veszélyét sem lehetett olyan többlettényállási elemként értékelni, amely a névjogi sérelmet megalapozná.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és a keresetének való helyt adás érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint elvi jelentőségű jogkérdést vet fel annak megítélése, hogy a Ptk. 77. § (1) és (4) bekezdéseinek alkalmazásában a huzamosabb ideje kereskedelmi névként használt és az üzleti életben egyértelműen a domain használójával és az általa nyújtott szolgáltatással megjelölt domain név önmagában is alkalmas-e a domain jogosultjának egyértelmű azonosítására. Tévesen zárta ki a jogerős ítélet a névviseléshez fűződő jog védelmét a domain név túl általános jelentéstartalma miatt. Az általa használt ékezetes és ékezet nélküli domain nevek egyértelműen őt és piacvezető szolgáltatását azonosítják. A „biztosítás” szóelem nem önmagában, hanem a „.hu” közdomainre utaló jelöléssel együtt, azaz a domain név biztosít megkülönböztető képességet a névviselési jog szempontjából, egyúttal elérési utat is mutatva a szolgáltatást nyújtó internetes oldalához. A perbeli domain nevekkal 2000. óta folytatott online biztosításközvetítői tevékenysége folytán a domain név a kereskedelmi névévé is vált. Okszerűtlenül jutott arra a következtetésre a jogerős ítélet, hogy a jelmondat védjegykénti lajstromozása nem támasztja alá a domain név - regisztráció időpontjában már huzamosabb ideje fennálló - kereskedelmi névként való használatát. A jelmondat ugyanis kizárólag a használata révén szerezte meg a védjegyoltalom feltételeként a megkülönböztető képességet. Tévesen hagyta figyelmen kívül a jogerős ítélet a Domainregisztrációs Szabályzatra történt hivatkozását és mellőzte annak a perben való alkalmazását, amely az internetes közegben való

névhasználat szabályait tartalmazza. A szabályzat szerint az alperes által igényelt domain delegálására nem is kerülhetett volna sor, mert az a „portyázás” egyik megvalósulási formája. Az alperes domain neve ugyanis alkalmas arra, hogy a felperes domain nevének elgépelése következtében a felhasználókat az alperes honlapjára vagy az általa meghatározott harmadik személy honlapjára terelje. Tévesen nem tulajdonított jelentőséget a jogerős ítélet az alperes rosszhiszeműségének sem.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Ptk. 77. § (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van a névviseléshez. A (4) bekezdés szerint a névviselési jog sérelmét jelenti különösen, ha valaki jogtalanul más nevét használja, vagy jogtalanul máséhoz hasonló nevet használ.

E rendelkezések értelmében a névviselési jog sérelmét az azonos vagy hasonló név jogtalan használata valósítja meg. A jogi személy neve a bejegyzett cégneve, amelyet kizárólagosan jogosult használni. Ezért személyiségvédelmet alapoz meg, ha más a cégnevet - saját neveként vagy bármely más módon - jogtalanul használja.

A felperes cégneve kezdetben .. volt. A sérelmezett névhasználat tekintetében a felperest a névjogi védelem 2004. november 19-től illeti meg, amely időponttól a „biztosítás.hu” szóelem - névváltoztatás folytán - a bejegyzett cégnevének részévé vált.

A perben jogértelmezést igénylő kérdést jelentett, hogy mindaddig, amíg a felperes cégneve a „biztosítás.hu” szóelemet nem tartalmazta, a „biztosítás.hu” és annak ékezetes változatát tartalmazó domain nevek használata alapján a felperest a domain név tekintetében a Ptk. 77. §-a szerint a névviseléshez fűződő jog védelme megilleti-e.

A személynév funkciója az azonosítás és a másoktól való megkülönböztetés. A természetes vagy jogi személy a nevéen kívül számos más, beazonosításra alkalmas jellemzővel is rendelkezhet. Ilyen beazonosításra alkalmas jellemző a domain név. A domain név, más néven tartománynév egy számítógép - azonosítószámot, ún. IP címet helyettesítő, felhasználóbarát - egyedi neve az interneten, amely az adott gép (és a rajta lévő honlap) hálózaton keresztüli azonosítását teszi lehetővé, megkülönböztetve ezáltal az egyes számítógépeket egymástól. Ugyanakkor a domain név az egyes számítógépeket használó természetes vagy jogi személyek azonosítását és megkülönböztetését is lehetővé teszi. A domain név használata a Ptk. 77. §-a rendelkezéseinek alkalmazása körében annyiban jelenthet névhasználatot, amennyiben az valamely

természetes vagy jogi személy nevét is tartalmazza. Ezért ha a domain név használatával más természetes vagy jogi személy nevének jogosulatlan használata is megvalósul, az érintett személy a Ptk. 77. § (1) és (4) bekezdései szerint a névviseléshez fűződő joga alapján jogvédelmi igénnyel léphet fel. A domain név azonban a használata folytán önmagában még nem válik személynévvé. Ezért a domain névnek az a sajátos jellemzője, hogy az elektronikus szolgáltatások körében alkalmas a szolgáltatást nyújtó természetes vagy jogi személy azonosítására, önmagában nem biztosít a Ptk. 77. §-a alapján, a „személy nevéként” jogvédelmet. A „biztositas.hu” domain név, illetve annak ékezetes változata – a vizsgált időszakban – a jogi személy felperesnek nem volt a cégneve. Ezért a felperes a saját domain név használata alapján az alperes sérelmezett domain név használata miatt a névviseléshez fűződő jog megsértésének megállapítása iránt igényt nem érvényesíthet.

Tévesen hivatkozott a felperes arra is, hogy a huzamos ideig történő rendszeres használattal a domain név a kereskedelmi nevévé vált, így a névviseléshez fűződő jog védelme ennek alapján is megilleti.

A kereskedelmi név, amely az üzleti életben való rendszeres használattal vagy cégbejegyzéssel jöhet létre, a gazdasági tevékenységet folytató személy által gyakorolt tevékenységi kör meghatározását is kifejezi. Amennyiben a kereskedelmi név nem azonos a bejegyzett cégnévvel, elsősorban a versenyjogi szabályok (jellegbitorlás) biztosítanak védelmet a megjelölés jogosulatlan használatával szemben. A megkülönböztetés és az összetévesztés lehetőségének kiküszöbölése iránti igény azonban – a névjogi szabályokhoz hasonlóan – a kereskedelmi név megválasztása tekintetében is érvényesül. Az adott esetben, amint azt a jogerős ítélet is helytállóan megállapította, a domain név „biztosítás” szóeleme nem alkalmas az adott szolgáltatást nyújtó személyének azonosítására és más, azonos szolgáltatást nyújtó személyektől való megkülönböztetésre. Tartalmilag a felperes sem vitatta, hogy önmagában a szolgáltatás általánosan használt elnevezése az adott szolgáltatást nyújtó személy kereskedelmi nevéként nem funkcionálhat. Alapvetően téves ugyanakkor az a felülvizsgálati álláspontja, hogy a „biztosítás” szóelem a közdomainre utaló „.hu” toldattal együtt, azaz a teljes domain név az, ami a kereskedelmi nevéként védelemben részesül. Az internetes közegben az elérési útvonalat jelölő domain név részeként a felső szintű közdomainre utaló „.hu” toldat ugyanis semmiféle megkülönböztető képességgel nem rendelkezik.

Önmagában tehát azon az alapon, hogy a felperes egy szolgáltatás általánosan használt elnevezését az interneten elérhetőségeként huzamosabb ideig használta, azt megállapítani, hogy a szolgáltatás elnevezését a közdomainre utaló „.hu” toldattal együtt tartalmazó

domain név a kereskedelmi nevévé vált, attól függetlenül nem lehet, hogy a domain név az internetes felhasználók körében elvileg alkalmas a szolgáltatást nyújtó személyének azonosítására. Ezért a perbeli jogvita elbírálása szempontjából nem volt ügydöntő jelentősége annak, hogy a domain nevet is tartalmazó jelmondat miként került védjegyként lajstromozásra. Mindezek alapján alaptalanul állította a felperes, hogy mindaddig, amíg a „biztosítás.hu” szóelemet a bejegyzett cégneve nem tartalmazta, az alperes domain név használata a Ptk. 77. § (1) és (4) bekezdései alapján a névviseléshez fűződő jogát sértette.

Az ítélezési gyakorlatra is utalva helytállóan állapította meg a jogerős ítélet, hogy a névviselési jog sérelme 2004. november 19. után, amely időponttól a felperes cégneve - névváltoztatás folytán - a „biztosítás.hu” szóelemet is tartalmazta, ugyancsak nem állapítható meg, miután a domain név használatát önmagában - többlettényállás hiányában - nem teszi jogszerűtlenné, ha utóbb az más jogi személy nevének részévé vált (BH 1999/61., Pfv.IV.20.838/2009/6.). A perbeli esetben a jogsértés megállapításához szükséges többlettényállásként a felperes által hivatkozott, az alperes Domainregisztrációs Szabályzatba ütköző magatartása nem volt értékelhető. Amint azt a Legfelsőbb Bíróság már több eseti döntésében kifejtette, a Magyarországi Internetszolgáltatók Tanácsának Tudományos Egyesülete által alkotott Domainregisztrációs Szabályzat a társadalmi szervezet információs társadalommal összefüggő, a 2001. évi CVIII. törvény 15/A. §-ának rendelkezése folytán megalkotott önszabályozása, amely a domain név regisztrációja és használata során tanúsítandó magatartási szabályokat tartalmazza. A Domainregisztrációs Szabályzat azonban nem minősül sem a - 2010. december 10-ig hatályos - jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény 1. § (1) bekezdésében felsoroltak, sem a Ptk. alkalmazásában a Ptk. 685. § a) pont alapján jogszabálynak. Ezért a bíróság számára az ítéleti rendelkezés jogi alapjául önmagában nem szolgálhat. (Pfv.IV.21.022/2008/5., Pfv.IV.20.838/2009/6.)

A felperes névviseléshez fűződő jog megsértésének megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt előterjesztett keresetét a Ptk. 77. §-a alapján kellett elbírálni. A személyhez fűződő jog, ezen belül a névviseléshez fűződő jog megsértése esetén a Ptk. 84. § (1) bekezdés a)-d) pontjai alapján kérhető a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítása és az egyéb objektív jogkövetkezmények alkalmazása. A személyhez fűződő jog megsértése objektív felelősségen alapul. Ezért a kereset elbírálása szempontjából a jogsértés elkövetésére motiváló szándék vagy célzat, így az alperes esetlegesen rosszhiszemű eljárása nem vizsgálható. Ezt meghaladóan az alperes olyan magatartására, amely a vizsgált időszakban a jogsértésért fennálló objektív felelősséget megalapozná, a felperes nem hivatkozott. Mindezekre tekintettel

attól az időponttól, amikor a felperes nevének az alperes által használt domain név a részévé vált, a felperes által hivatkozott okokból, a Ptk. 77. §-a alapján a névviseléshez fűződő jog megsértése ugyancsak nem állapítható meg. Ezért jogszabálysértés nélkül utasította el a jogerős ítélet a keresetet.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, áthárítható felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel. A pervesztes felperes a terhén maradó felülvizsgálati eljárási illetéket lerótt.

Budapest, 2011. május 18.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. bíró

A kiadmány hiteléül:

Vné

tisztviselő